

તંત્રી સ્થાનેથી...

કોંગ્રેસે એકલા જ આજાદીની લડાઈ નથી લડી

લાખમાં જ કોંગ્રેસના અધ્ય મહિકાર્જુન ખડગેના સ્વતંત્રતા આંદોલન સંબંધી નિવેદન પર ભાજપે આકર્ષણ વિરોધ નોંધવ્યો હતો. ખડગેને કહું કે આજાદી અપાવચામાં કોંગ્રેસના નેતાઓએ કુરબાની આપી, પરંતુ ભાજપનું તો તેમાં ફૂલસં ય નથી મર્યાદ. ખડગેને ફૂલસં શબ્દનો ઉપયોગ કરી રીથો, નહિ તો કોંગ્રેસ સહિત કેટલાય પક્ષનો નેતાઓ કહેતા હેઠળ કે ભાજપનું સ્વતંત્રતા આંદોલનમાં કોઈ યોગદાન ન હતું. કેટલાક અથ પણ કહે છે કે કેંસેં અંગ્રેઝોના પક્ષમાં હતો.

અરી ઉલ્લેખ કરવો જરૂરી છે કે ૧૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૭ પદેલાં કોંગ્રેસ એક રાજકીય પાર્ટી નથી, પરંતુ સ્વતંત્રતા સંખ્યાનો એક વ્યાપક મંથ હતો. સ્વતંત્રતા સંખ્ય કરનાર બીજી વિચારધારાનો લોકો પક્ષ કોંગ્રેસના મંથ પરથી કામ કરતા હતા. કોંગ્રેસના નેતા હિંદુ મહાસભાની આવોયના કરે છે, પરંતુ ત્યારે કોઈ વ્યક્તિ એક સાથે હિંદુ મહાસભા અને કોંગ્રેસ બંનો સદરસ રહી શકતો હતો. ત્યાં સુધી કે અધ્યક્ષ પક્ષ. પંડિત મદન મોહન માલવીય હિંદુ મહાસભાની અધ્યક્ષ રથા અને કોંગ્રેસના પક્ષ. લાલની કોંગ્રેસ ત્યારની કોંગ્રેસના એ નેતાઓનો નામ નથી લેતી, જેમની વિચારધારાને હિંદુવાયી કે સાંપ્રદાયિક માને છે. બાલ ગંગાધર તિલક અને લાલા લાજપત રથા, બંને એ સ્વતંત્રતા સેનાનીઓના પ્રતિનિધિ હતા છે હિંદુત્વ અને ધર્મ-અધ્યાત્મના આધાર પર ભારતનો વિચાર કરતા હતા. શું તેમનું આજાદીના આંદોલનમાં યોગદાન ન હતું? ડો. રામ મનોહર લોહિયા અને જ્યાપકાશ નારાયણ જીવા નેતા પક્ષ કોંગ્રેસસાથે જ સ્વતંત્રતા સંખ્યામાં સક્રિય હતા. શું કોંગ્રેસ એવા નેતાઓની ભૂમિકા સ્વીકાર કરે છે?

વાસ્તવમાં નાનાં-મોટાં કેટલાં સંગઠન અને સંગઠનોથી ઈતર લાખોની સંખ્યામાં એવી વિલૂપ્તિઓ હતી, જેમણે પોતપોતાના સર પર આજાદીની લડાઈમાં યોગદાન આપ્યું, બિલાન આપ્યું. આજાદીનાં જ્યા વર્ષ પૂર્વી થતાં એ યુમાન સ્વતંત્રતા સેનાનીઓનું યોગદાન સામે લાવવામાં આવી રહ્યું છે. જેટલા સેનાનીઓનું વિચારણ આવી રહ્યું છે, તે દરશાવે છે કે કોઈ એક સંગઠન કે મુખીભર નેતાઓએ સ્વતંત્રતાનું શ્રેણી ના લઈ શકે.

હવે સ્વતંત્રતા સંખ્ય વિશે બીજો પક્ષ થોરાએ. ભારતનો સ્વતંત્રતા સંખ્ય કોંગ્રેસની સ્થાપના પહેલાં લાંબા સમયી ચાલતો રહ્યો હતો. અંગ્રેજો વિરુદ્ધ સંખ્ય પક્ષ ૧૯૪૭-૫૭માં ખાસી યુદ્ધ સાથે શરૂ થઈ ગયો હતો. જેમ-જેમ અંગ્રેજ શાસનનો વિસ્તાર થતો ગયો, તેના વિરુદ્ધ વિદોહ અને સંખ્ય પક્ષ વખ્યો ગયો. કોંગ્રેસની સ્થાપના ૧૮૮૫માં થઈ અને અંગ્રેજોએ સામે અવાજ ઉદ્ઘાટની શરૂઆત તો વીસમી સ્ટેનિના પહેલા દાયકાના અંતમાં થઈ, જ્યારે ૧૯૭૦માં બંગભંગ આંદોલન થયું. ૧૯૪૨ના 'આરન છોડો' આંદોલનનું સત્ય શું હતું? કોંગ્રેસના મુખ્ય નેતાઓને અંગ્રેજોએ જેલમાં નાખી દીધા હતા. પછી આંદોલન આખા ભારતમાં કેવી રીતે કિલાયું? કેર-કેર લોકોએ સ્વપ્રેરણાથી અંગ્રેજો વિરુદ્ધ વિદોહનો ઝડો ઉઠાયો અને આંદોલન અહિસંક પક્ષ ન રહ્યું. કહેવાનો અર્થ એ નીચે કે ૧૯૪૮નું આંદોલન કોંગ્રેસનું ન હતું. કોંગ્રેસના સ્થાનિક સદરસ્યો તેમનું સામેલ હતા, પરંતુ મોટી સંખ્યામાં એવા લોકો પક્ષ આંદોલન કરી રહા હતા, જેઓ કોંગ્રેસના સદરસ્ય ન હતા.

હવે કરીએ આરઅસઅસ એટલે કે રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંખ્યાની વાત. તેણે સંગઠન રૂપે આંદોલનમાં ભાગ નહોતો લીધો, પરંતુ તેના સ્વયંસેવક સ્વતંત્રતા આંદોલનમાં સંખ્યરત રથા અને તેમની કેટલાયે બલદાન પક્ષ આપ્યાં. સંખાના સ્વયાપક ડો. ડેરેગેવાર પોતાના કોવલાન અધ્યયન દરમાન ત્યારના સોશી મોટા કાંપિની સંગઠન અનુભૂતિના સમિતિના સભસ્ય હતા. ત્યાંથી આવ્યા બાદ તેમણે વિલાફન આંદોલન સભસ્યનું ન હતું. અંગ્રેસ વારાની સ્થાનિક સદરસ્યો તેમનું સામેલ હતા, પરંતુ મોટી સંખ્યામાં એવા લોકો પક્ષ આંદોલન કરી રહા હતા, જેઓ કોંગ્રેસના સદરસ્ય ન હતા.

હવે કરીએ આરઅસઅસ એટલે કે રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંખ્યાની વાત. તેણે સંગઠન રૂપે આંદોલનમાં ભાગ નહોતો લીધો, પરંતુ તેના સ્વયંસેવક સ્વતંત્રતા આંદોલનમાં સંખ્યરત રથા અને તેમની કેટલાયે બલદાન પક્ષ આપ્યાં. સંખાના સ્વયાપક ડો. ડેરેગેવાર પોતાના કોવલાન અધ્યયન દરમાન ત્યારના સોશી મોટા કાંપિની સંગઠન અનુભૂતિના સમિતિના સભસ્ય હતા. ત્યાંથી આવ્યા બાદ તેમણે વિલાફન આંદોલન સભસ્યનું ન હતું. કોંગ્રેસ વારાની સ્થાનિક સદરસ્યો તેમનું સામેલ હતા, પરંતુ મોટી સંખ્યામાં એવા લોકો પક્ષ આંદોલન કરી રહા હતા, જેઓ કોંગ્રેસના સદરસ્ય ન હતા.

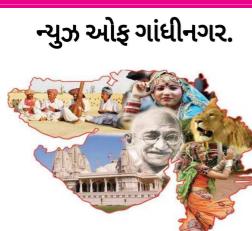
આરસીઆઈસીઆઈ બેકના માણ સીઈઓ ચંદા કોચર, પતિને ૨૬ ડિસેમ્બર સુધી સીબીઆઈ કસ્ટડી અપાઈ મુલી, તા. ૨૫

વિડોકોન શુંપ કંપનીને તેમ જ ભારતીય દર્દ સંહિતાની મંજૂર કરાયેલી લોકોના કંઘિત અને ગેરરીતી સંખ્યે હેઠળ નોંધાયેલી એકાંક્ષાએરામાં હરપ્રકા

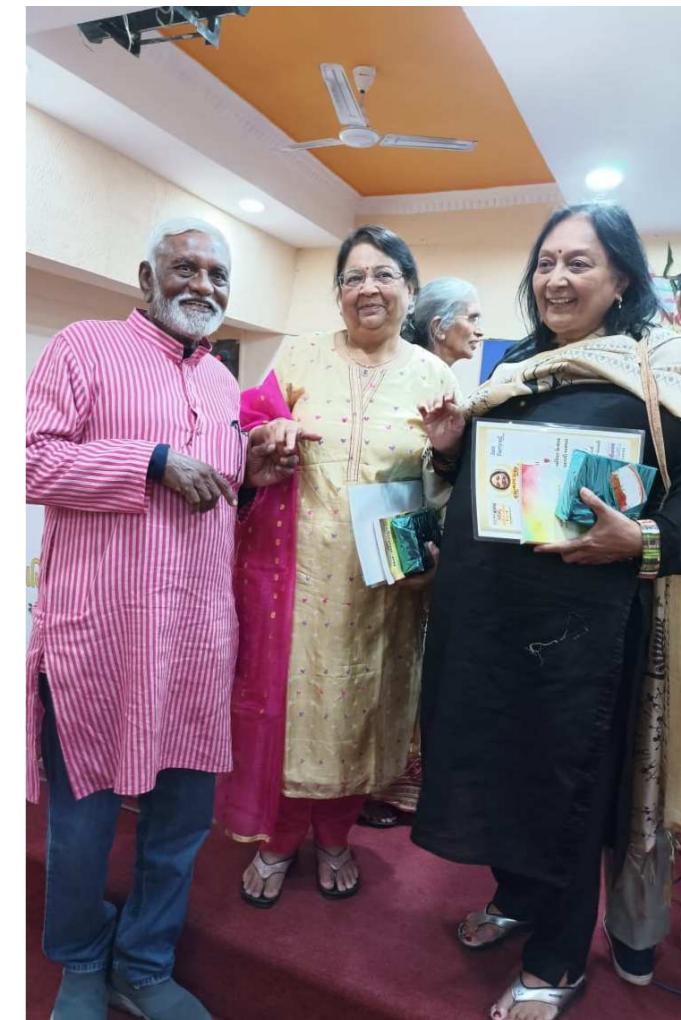
કરાયેલા કંઘિત, વિડોકોન શુંપના આંદોલનમાં ભાગ નહોતો લીધો, પરંતુ તેના સ્વયંસેવક સ્વતંત્રતા આંદોલનમાં સંખ્યરત રથા અને તેમની કેટલાયે બલદાન પક્ષ આપ્યાં. મીઠાના સત્યાગ્રહ માટે ડો. ડેરેગેવાર સરસંખ્યાલાં પક્ષ પરથી થોડા સમય માટે મુદ્દને અલગ કર્યા અને ડો. પરાંજ્યેને જ્યાબદારી સોંપોને સ્વયંસેવકો સાથે હાંગની પક્ષના પ્રતિનિધિની નીચેની નિર્ણયાં

અને વિડોકોન ઈન્ડસ્ટ્રીઝ્યુન્નિની નિર્ણયાં

એનેસાંગની નિર્ણયાં

ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર એનિક સાહિત્ય સરિતા-આચોજક : પ્રદીપ રાવલ

ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર એનિક આચોજિત સાહિત્ય સરિતા ગૃહનો પ્રથમ સ્નેહ મિલન કાર્યક્રમ અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર અમદાવાદ ખાતે ગઈકાલે યોજાઈ ગયો જેમાં કાર્યક્રમ ની શરૂઆત જાહીતા ક્રિયા કુષ્ણ દ્વારા દીપ પ્રાગટ્યથી કરવામાં આવી જ્યારે સંચાય સમયે મુખ્ય મહેમાન કાવી સાહિત્યકાર ડૉક્ટર ઉઘાબેન ઉપાધ્યાય દ્વારા ગૃહનો સભ્ય ડો.મીઠા વ્યાસ ના પુસ્તક 'મારી સાહિત્ય સરિતા યાત્રા' વિમોચન નો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો

ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર એનિક આચોજિત સાહિત્ય સરિતા ગૃહનો પ્રથમ સ્નેહ મિલન કાર્યક્રમ અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર અમદાવાદ ખાતે ગઈકાલે યોજાઈ ગયો જેમાં કાર્યક્રમ ની શરૂઆત જાહીતા ક્રિયા કુષ્ણ દ્વારા દીપ પ્રાગટ્યથી કરવામાં આવી જ્યારે સંચાય સમયે મુખ્ય મહેમાન કાવી સાહિત્યકાર ડૉક્ટર ઉઘાબેન ઉપાધ્યાય દ્વારા ગૃહનો સભ્ય ડો.મીઠા વ્યાસ ના પુસ્તક 'મારી સાહિત્ય સરિતા યાત્રા' વિમોચન નો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો

હતો. અમેરિકા સ્થિત બેંકલ લિટરરી ગૃહના પ્રકાશા દાદભાવાલા, જીશા પટેલ તેમજ અમેરિકા ગુજરાત દર્પણ અભિભાવના તંત્રી માલિક સુભાષ શાહ તેમજ ગુજરાતના જાહીતા વેદાંત શિક્ષણ સંકુલ સ્થાપક તેમજ નિવૃત્ત બી.એડ કોલેજ પ્રિસ્નિપાલ શિક્ષણવિદ ટોક્ટર ધારિશીબેન શુક્લા તેમજ અમેરિકા સ્થિત સાહિત્ય સંગીત નુવિશ્વ ગૃહ આચોજક ક્રીશિક શાહ.રાજુલ શાહ સહયોગી ગૃહપતીકે સાથે રહી ઉપસ્થિત મહેમાનો એ કાર્યક્રમ ને ખૂબ સુંદર ઓપ આપ્યો

હતો.. અને ગૃહના મુખ્ય તેમજ ગુજરાતના સભ્યશીઓએ હાજર રહીને સમગ્ર કાર્યક્રમને સવારે ૧૦:૦૦ વાગ્યાથી સાંજે સાત વાગ્યા સુધી માણ્યો હતો તેમાં ગીત સંગીત તેમજ સાહિત્યક ગથ.પદ્ય રચનાઓનું પઢન કરવામાં આવ્યું હતું...
સભ્ય શ્રી નિખિલ કીનારેવાલા દ્વારા કરોએકો સુંદર સંચાલન કર્યું હતું... સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન ગૃહના એડમીન ટીમ સાથ્યો જયશ્રી પટેલ, માયા દેસાઈ, જ્યકાંત ઘેલાણી, વિભૂતિ બેન

દેસાઈ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. સૌ કોઈ સાથે સવારે ચાહ.કોઈ નાસ્તો લહેજત માણી લંચ અને ડિનર માણીને છૂટા પડ્યા હતા....
ખૂબ આનંદ અને ઉત્સાહ પૂર્વક આ કાર્યક્રમ પૂર્ણ થયો હતો. ગૃહના સંચાલક પ્રદીપ રાવલ મીનાકી રાવલે સૌ ઉપસ્થિત સાહિત્યક સજ્જક, મહેમાનો, સહયોગીઓ અને રસીકોનો આભાર માન્યો હતો..

